

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA
NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Koprivnica, studeni 2016.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	11
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	14
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	24
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	27
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	29

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/16-10/33
URBROJ: 613-08-16-20

Koprivnica, 7. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA
MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Virovitičko-podravske županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 3. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za mineralne sirovine
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknade za mineralne sirovine te izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajnije nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
  - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
  - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremenji pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko-građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje koje se, prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu, osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, granica istražnog prostora, vrste i količine istražnih radova te rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije.

Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije.

Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina.

Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fiksni dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena. Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske.

Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50 % gradu, odnosno općini, a 50 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu strategije u roku tri godine od dana usvajanja strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa Strategijom, te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), strategija gospodarenja mineralnim sirovinama nije donesena. Za područje Županije izrađena je Studija potencijalnosti mineralnih sirovina Virovitičko-podravske županije – Institut za geološka istraživanja - Zagreb, Zavod za mineralne sirovine, Zagreb, lipanj 1998. (Službeni glasnik Virovitičko-podravske županije 3/07) i Studija gospodarenja mineralnim i energetske sirovinama na području Virovitičko-podravske županije – Hrvatski geološki institut, Zagreb, prosinac 2009. (Službeni glasnik Virovitičko-podravske županije 1/10). Skupština Virovitičko-podravske županije na 7. sjednici 9. veljače 2010. donijela je zaključak o prihvatanju navedene Studije koja je dostavljena na uvid ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje prilikom traženja suglasnosti na Prostorni plan Virovitičko-podravske županije, a nije dostavljena ministarstvu nadležnom za rudarstvo.

Istraživanjem mineralnih sirovina smatraju se radovi i ispitivanja kojima je svrha utvrditi postojanje, položaj i oblik ležišta mineralnih sirovina, njihovu količinu i kakvoću te uvjete eksploatacije. Istražni prostor mineralnih sirovina je spojnicama koordinata vršnih točaka omeđen dio prostora na kopnu i/ili moru koji je tijelo nadležno za rudarstvo nakon provedenog javnog nadmetanja rješenjem odredilo za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju.

Pregled prostora za istraživanje mineralnih sirovina, prema Prostornom planu uređenja Virovitičko-podravske županije (Službeni glasnik 4/12), dan je u tablici broj 1.

Tablica broj 1

Istražni prostori mineralnih sirovina
na području Virovitičko-podravske županije

Redni broj	Naziv istražnog prostora	Jedinica lokalne samouprave	Površina u ha
	1	2	3
Tehničko-građevni kamen i/ili građevni pijesak i šljunak			
1.	Širine	Općina Pitomača	318,8
2.	Babičanka	Općina Pitomača	31,3
3.	Cabuna (Žubrica)	Općina Suhopolje	31,5
4.	Stublovac	Grad Slatina	5,3
5.	Petrov Vrh	Grad Orahovica	9,1
Ciglarska i keramička glina			
6.	Dokmanovac	Grad Virovitica	58,3

Prostornim planom uređenja Virovitičko-podravske županije utvrđena su postojeća eksploatacijska polja koja imaju odobrenje za izvođenje rudarskih radova (rudarsku koncesiju) temeljem Studije potencijalnosti mineralnih sirovina Virovitičko-podravske županije i Studije gospodarenja mineralnim i energetskim sirovinama na području Virovitičko-podravske županije. Pregled eksploatacijskih polja dan je u tablici broj 2.

Tablica broj 2

Eksploatacijska polja na području Virovitičko-podravske županije koja imaju odobrenje za izvođenje rudarskih radova (rudarsku koncesiju), prema Prostornom planu uređenja Virovitičko-podravske županije iz 2012.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Jedinica lokalne samouprave	Površina u ha
	1	2	3
Tehničko-građevni kamen			
1.	Hercegovac	Grad Orahovica	28,3
2.	Oršulica Kosa	Grad Orahovica	39,8
3.	Brenzberg-Točak	Grad Orahovica	43,0
4.	Žervanjska	Grad Orahovica	34,2
5.	Hercegovac HŠ	Grad Orahovica	3,7
6.	Jovanovica	Općina Voćin	6,5
7.	Trešnjevica	Općina Voćin	2,2
8.	Buk (Hum)	Općina Voćin	14,2
Građevni pijesak i šljunak			
9.	Prodorina	Općina Lukač	13,3
10.	Prodorina 2	Općina Lukač	36,6
11.	Ribnjak	Općina Lukač	3,5
12.	Drava	Općina Lukač	3,8
13.	Katinka	Općina Lukač	8,0
14.	Lješćara	Općina Špišić Bukovica	13,3
15.	Bok	Općina Špišić Bukovica	3,0
Ciglarska glina			
16.	Bilo	Grad Virovitica	5,5
17.	Sladojevci	Grad Slatina	26,2
Keramička glina			
18.	Orahovica	Grad Orahovica	0,3
19.	Orahovica 1 (Krečnik)	Grad Orahovica	16,4

Prostornim planom uređenja Virovitičko-podravske županije utvrđeno je 19 postojećih eksploatacijskih polja koja imaju odobrenje za izvođenje rudarskih radova, od kojih se osam odnosi na eksploataciju tehničko-građevnog kamena, sedam na eksploataciju građevnog pijeska i šljunka i dva na eksploataciju ciglarske gline. Za navedena eksploatacijska polja tijelo nadležno za rudarstvo je Ured državne uprave, dok je za dva eksploatacijska polja keramičke gline Ministarstvo gospodarstva.

Prema odredbama članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija sadrži osobito planirani broj koncesija, predviđene vrste i predmete koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženjem razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije. U srednjoročnom planu davanja koncesija navode se gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave dostavio je Ministarstvu financija godišnje planove davanja koncesija za 2013., 2014. i 2015. te srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija za razdoblje od 2013. do 2016. Navedeni planovi davanja koncesija sadrže elemente propisane odredbama Zakona o koncesijama.

Planom davanja koncesija za 2013. planirano je provesti postupke za produljenje koncesije na tri eksploatacijska polja mineralnih sirovina i jedan postupak za dodjelu koncesije za istraživanje mineralnih sirovina, za 2014. planirana je dodjela dvije koncesije za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka, dok Planom davanja koncesija za 2015. nije planirana niti jedna nova koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina. Planirano je produženje koncesije koncesionaru za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Hercegovac, koja je istekla 31. prosinca 2014., kako bi iskoristili sve potvrđene rezerve na postojećem eksploatacijskom polju tehničko-građevnog kamena.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava te popis rudarskih gospodarskih subjekta za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, te prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva, koje vodi jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina Republike Hrvatske. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekta propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 142/13), koji je stupio na snagu 7. prosinca 2013.

Danom stupanja na snagu tog Pravilnika prestao je važiti Pravilnik o katastru istražnih prostora i eksploatacijskih polja te o načinu vođenja evidencije, zbirke isprava i popisa rudarskih poduzeća i samostalnih poduzetnika kojima su izdana odobrenja za istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 44/91). Odredbom članka 16. spomenutog Pravilnika, propisano je da su registre i zbirke isprava vođene po prijašnjim propisima Ministarstvo i uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave dužni uskladiti s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu tog Pravilnika odnosno do 7. lipnja 2014.

Ured državne uprave vodi registre istražnih prostora i eksploatacijskih polja u elektroničkom obliku prema obrascima utvrđenim važećim pravilnikom te zbirke isprava za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje na području Županije. U elektroničkom obliku vodi popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, koji su bili aktivni u trenutku kada je navedeni Pravilnik stupio na snagu. Također, ustrojen je interni upisnik eksploatacijskih polja i izdanih rudarskih koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina. Navedeni registri istražnih prostora i eksploatacijskih polja ne sadrže podatke koji nisu bili obuhvaćeni katastrom istražnih prostora i eksploatacijskih polja, jer rješenja ispostavljena ranijih godina nisu sadržavala te podatke. Nadalje, u slučajevima brisanja istražnih prostora i eksploatacijskih polja, u registrima su naznačeni akti temeljem kojih su istražni prostori odnosno eksploatacijska polja mineralnih sirovina brisani, međutim listovi na kojima su upisani navedeni prostori i polja nisu precrtani unakrsnim linijama crvene boje. Zbog navedenog iz registra nije vidljiv slijed promjena koji se događao s određenim istražnim prostorom i eksploatacijskim poljem, odnosno nije vidljivo pravo stanje za neke istražne prostore i eksploatacijska polja. Prema odredbama članka 8. i 12. Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, u registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja mineralnih sirovina unose se sve izmjene i dopune u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i ovog Pravilnika. U slučaju brisanja istražnog prostora odnosno eksploatacijskog polja mineralnih sirovina iz registra istražnih prostora i registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina listovi na kojima je upisan istražni prostor (eksploatacijsko polje) precrtat će se unakrsnim linijama crvenom bojom.

Državni ured za reviziju nalaže voditi registar istražnih prostora i eksploatacijskih polja te popis rudarskih gospodarskih subjekata u skladu s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima.

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju uređeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13). Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske, te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

Koncesionari dostavljaju podatke Uredu državne uprave o otkopanoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine te zaduženju odnosno obvezi za varijabilni dio naknade za određeni kvartal. Na temelju zaprimljenih podataka i ugovora o koncesiji, Ured državne uprave evidentira zaduženje za naknade u Registru koncesija. Uplatu naknade u Registru koncesija evidentira Financijska agencija, a koncesionar putem redovne ili elektronske pošte dostavlja Uredu državne uprave dokaze o uplati. Kontrolu dostavljenih podataka o iskopu i zaduženju obavlja rudarski inspektor na kraju godine jer je koncesionar dužan svake godine ažurirati situacijsku kartu i rudarskom inspektoru predložiti geodetski snimak i izračun iskopanih količina mineralne sirovine. Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li koncesionari rudarskom inspektoru navedene podatke. U skladu s odredbama navedenog Pravilnika, Ured državne uprave popunio je i podnio propisane obrasce u Registar koncesija, a odnose se na upis ugovora o koncesiji, evidentiranje promjena podataka iz ugovora o koncesiji, utvrđivanje fiksnog i varijabilnog dijela naknada za mineralne sirovine te upis podataka o izvanrednim prestancima ugovora o koncesiji i o prisilnim naplatama naknada za mineralne sirovine. Obrasci su popunjeni i dostavljeni ministarstvu financija na propisani način i u propisanim rokovima.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina, te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina i godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Navedene obveze propisane su odredbama članaka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina. Primjerak rješenja o potvrđenim količinama i kakvoći rezervi mineralnih sirovina povjerenstvo dostavlja Uredu državne uprave. Koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ured državne uprave je redovito od koncesionara prikupljao evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, ali i godišnje evidencije o rezervama mineralnih sirovina. Prema podacima iz evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina dostavljenih Uredu državne uprave, tijekom 2013. je eksploatirano ukupno 410 639 m³ mineralnih sirovina, a tijekom 2014. je eksploatirano 351 886 m³. Tijekom 2015. je eksploatirano 589 741 m³ mineralnih sirovina, od čega se na tehničko-građevni kamen (na šest eksploatacijskih polja) odnosi 410 280 m³, a na građevni pijesak i šljunak (na tri eksploatacijska polja) 179 460 m³. Količine su izražene za rastresito stanje mineralnih sirovina. U godišnjim evidencijama o rezervama mineralnih sirovina se podaci o eksploatiranim količinama iskazuju manje, jer se iskazuju u neporemećenom (sraslom ili zbijenom) stanju.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbom članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), Ured državne uprave donio je Pravilnik o unutarnjem redu, kojim su utvrđene ustrojstvene jedinice i njihov djelokrug te broj službenika i namještenika po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća te stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje. U skladu sa spomenutim Pravilnikom, poslovi iz područja rudarstva obavljaju se u Odjelu za gospodarstvo, koji je jedna od ustrojstvenih jedinica Službe za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove, a za navedene poslove predviđen je jedan zaposlenik. U Uredu državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji u odjelu gospodarstva zaposlena je jedna zaposlenica koja radi na još dva upravna područja, što je dovoljan broj osoba na poslovima vezanim uz provedbu postupka dodjele koncesija, vođenje evidencija vezanih uz eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala i naplatu prihoda od koncesija. Zaposlenica je dipl. ing. rudarstva, ima pristup Registru koncesija uz korištenje SMART kartice i Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske čime je osigurana učinkovita provedba postupka dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Prisustvovala je edukacijama koje su se održale vezano uz novi Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama te unos podataka u evidencije Registra koncesija. Tehnička podrška za učinkovitu provedbu vođenja evidencija o koncesijama je omogućen pristup Registru koncesija pri Ministarstvu financija. Osigurane su odgovarajuće organizacijske pretpostavke za obavljanje poslova vezanih uz dodjelu koncesija sa Službom za zajedničke poslove radi pohrane i čuvanja bjanko zadužnica.

Postupak dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama te podzakonskim propisima o rudarstvu te Ured državne uprave nije donosio unutarnje procedure o dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina. Međutim, sastavljene su smjernice za provođenje postupka za ishođenje koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina.

U tablici broj 3 daju se podaci o odobrenim istražnim prostorima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, prema podacima iz Registra koncesija i podacima Ureda državne uprave (rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina i Registar istražnih prostora) iz travnja 2016.

Tablica broj 3

Odobreni istražni prostori mineralnih sirovina za proizvodnju
građevnog materijala na području Županije

Redni broj	Naziv istražnog prostora	Trajanje odobrenja	Površina istražnog prostora u ha	Potraživanja za novčanu naknadu za istraživanje u kn	
				Zaduženje	Naplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Građevni pijesak i šljunak					
1.	Stublovac	08.05.2009. - 31.12.2010.	5,25	10.585,03	10.585,92
2.	Prodorina 2	18.05.2012. - 18.05.2014.	41,56	49.876,28	49.882,00
3.	Cabuna	16.11.2006. - 30.11.2007.	31,50	-	-
Ukupno			78,31	60.461,31	60.467,92

Istražni prostori su odobravani na temelju rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina i zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata te nakon održanih javnih rasprava, odnosno na temelju odredbi Pravilnika o istraživanju mineralnih sirovina (Narodne novine 125/99), koji je bio na snazi od rujna 1998. do studenoga 2013. Novčana naknada za istraživanje se naplaćivala od siječnja 2010. do svibnja 2013. u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 15/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. te Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do svibnja 2013. U Registru koncesija nije evidentirano zaduženje za naknadu za odobreni istražni prostor Cabuna, jer se navedena naknada počela obračunavati od 2010.

U tablici broj 4 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, prema podacima Ureda državne uprave (rješenja o odobrenju eksploatacijskih polja) i potraživanjima fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine (naknade za zauzetu površinu odobrenog eksploatacijskog polja koja se obračunava od 2010.), prema podacima iz Registra koncesija koncem travnja 2016.

Tablica broj 4

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
Tehničko-građevni kamen						
1.	Hercegovac	24.5.1993.- 31.12.1993.	28,20	269.420,03	269.420,03	0,00
2.	Oršulica Kosa	15.5.1995.- 1.6.1996.	39,80	380.245,29	380.245,29	0,00
3.	Brenzberg-Točak	29.1.1994.- 29.7.1994.	43,06	411.390,94	411.390,94	0,00
4.	Žervanjska	20.1.1998.- 31.12.1998.	26,79	255.949,05	255.949,05	0,00
5.	Hercegovac HŠ	9.6.1995.- 1.7.1996.	2,75	17.325,00	17.600,00	0,00
6.	Jovanovica	18.7.1997.- 1.8.1998.	3,16	19.908,00	20.224,00	0,00
7.	Trešnjevica	1.9.1998.- 1.10.1999.	4,60	-	-	-
8.	Buk	27.12.2004.- 1.3.2011.	14,17	0,00	0,00	0,00
Građevni pijesak i šljunak						
9.	Prodorina	2.4.2003.- 1.6.2004.	12,70	101.414,17	101.414,20	0,00
10.	Prodorina 2	31.12.2009.- 31.7.2011.	36,63	153.237,93	153.237,93	0,00
		21.1.2014.- 31.12.2014.	30,00	45.000,00	45.000,00	0,00
11.	Ribnjak	3.7.1995.- 1.7.1996.	3,50	23.442,42	158,63	23.283,79

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
12.	Drava	21.7.1998.- 1.3.1999.	3,70	28.652,59	0,00	28.625,59
13.	Katinka	18.6.1998.- 31.12.2010.	8,02	0,00	0,00	0,00
14.	Lješćara	13.8.2007.- 31.12.2011.	13,31	80.706,75	27.750,00	52.956,75
15.	Bok	14.1.2005.- 1.6.2006.	5,07	28.615,85	28.665,25	0,00
Ciglarska glina						
16.	Bilo	18.8.1997.- 1.5.1998.	6,60	39.734,88	26.222,09	13.512,79
17.	Sladojevci	29.12.1994.-	12,52	121.532,68	111.237,34	10.295,34
Ukupno			294,58	2.023.394,06	1.923.987,63	128.678,08

Zaduženje za naknadu za površinu eksploatacijskog polja na području Županije do 13. travnja 2016. iznosi 2.023.394,06 kn od čega se 1.354.238,31 kn odnosi na tehničko-građevni kamen, 461.069,71 kn na građevni pijesak i šljunak te na ciglarsku glinu 161.267,56 kn. Ukupno je naplaćeno 1.923.987,63 kn, što je 95,1 % ukupnog zaduženja.

Vrijednosno najznačajniji fiksni dio naknade naplaćen do 13. travnja 2016. je za eksploatacijska polja Brenzberg-Točak (površinom najveće eksploatacijsko polje), Oršulica Kosa, Hercegovac i Žervanjska. Pojednim ovlaštenicima eksploatacijskog polja su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade. Podataka o naknadi za površinu eksploatacijskog polja Trešnjevica u Registru koncesija nema. Rješenjem o odobrenju smanjenja eksploatacijskog polja Sladojevci nije utvrđen rok do kojeg je bilo potrebno ishoditi novu koncesiju (na tako smanjeno eksploatacijsko polje), dok je rok do kojeg je bilo potrebno otpočeti s izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju Bilo utvrđen prema dopunskom rudarskom projektu.

Od 17 eksploatacijskih polja koja je Ured državne uprave odobrio rudarskim gospodarskim subjektima do konca 2015., jedno eksploatacijsko polje je brisano iz registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, za šest eksploatacijskih polja su donesena rješenja o određivanju Republike Hrvatske kao nositelja eksploatacijskog polja te je koncem 2015. na području Županije aktivno deset eksploatacijskih polja.

Iz registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina brisano je eksploatacijsko polje Trešnjevica, jer se eksploatacijsko polje Trešnjevica proglašenjem Parka prirode Papuk našlo unutar njegovih granica. Državni inspektorat je utvrdio da na navedenom polju nije bilo izvođenja rudarskih radova.

Prema odredbi članka 58., stavka 5. Zakona o rudarstvu, koji je na snazi od svibnja 2013., eksploatacijska polja odobrena određenom rudarskom gospodarskom subjektu prema Zakonu o rudarstvu (Narodne novine 75/09 i 49/11), nakon isteka koncesije ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova, ako još nisu zamijenjena za koncesiju, prelaze po sili zakona na Republiku Hrvatsku, a kao nositelj tog polja utvrđuje se i upisuje Republika Hrvatska. Prema podacima Ureda državne uprave, do konca 2015. na Republiku Hrvatsku prenesena su eksploatacijska polja Buk, Ribnjak, Drava, Katinka, Lješćara i Bilo.

Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju građevnog pijeska i šljunka Ribnjak prestao je važiti 31. prosinca 2012., istekom ugovorenog roka. Koncesionar je Uredu državne uprave u lipnju 2012. podnio zahtjev o produljenju trajanja koncesije, međutim zahtjev je odbijen jer koncesionar nije dostavio rješenje o obnovi rezervi i dokaz da nema dugovanja s osnova naknade za koncesiju. Nakon pisanog upozorenja Ureda državne uprave o svojim obavezama, koncesionar se usmeno očitovao da nije u mogućnosti podmiriti dugovanje jer se provode postupci ovrhe sredstava na računu obrta. Obrt je u travnju 2013. objavljen. Ured državne uprave je u srpnju 2013. dostavio Registru koncesija prijavu za upis podataka o prestanku ugovora o koncesiji (obrazac RU) te uputio dopis Županijskom državnom odvjetništvu da u okviru svojih ovlasti poduzme odgovarajuće mjere kako bi se dospjelo, a nepodmireno dugovanje naplatilo.

Koncesionar eksploatacijskog polja Drava od 2010. nije plaćao koncesijsku naknadu za zauzetu površinu eksploatacijskog polja unatoč pisanim obavijestima Registra koncesija o dugovanju i obavijestima Ureda državne uprave o jednostranom raskidu ugovora zbog neplaćanja naknade. Kako koncesionar nije obavljao eksploataciju, Ured državne uprave je jednostrano raskinuo Ugovor o koncesiji, oduzeo koncesionaru sva prethodno stečena prava na eksploatacijskom polju bez novčane naknade (što uključuje svu tehničku dokumentaciju i ishođene akte u skladu sa zakonom o rudarstvu) te brisao koncesionara kao ovlaštenika eksploatacijskog polja.

Protekom odobrenog roka nisu ishođene koncesije za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju Katinka i tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Buk. Državni inspektorat je utvrdio da na navedenim eksploatacijskim poljima nije bilo izvođenja rudarskih radova.

Ovlaštenik eksploatacijskog polja Lješćara trebao je do 31. prosinca 2011. ishoditi rudarsku koncesiju za izvođenje rudarskih radova, što nije učinjeno, a u siječnju 2012. nad trgovačkim društvom otvoren je stečajni postupak. Koncesionar nije pokrenuo postupak za dodjelu rudarske koncesije na eksploatacijskom polju, nije platio naknadu za zauzetu površinu za 2011. i 2012., i Državni inspektorat je utvrdio da ovlaštenik eksploatacijskog polja nije obavljao eksploataciju mineralnih sirovina građevnog pijeska i šljunka te nema potrebe za sanacijom prostora.

Rješenjem Ureda državne uprave iz kolovoza 1997. odobreno je izvođenje rudarskih radova pri eksploataciji ciglarske gline na eksploatacijskom polju Bilo. U međuvremenu je promijenjen pravni oblik društva u društvo s ograničenom odgovornošću, međutim od Ureda državne uprave nije zatražen prijenos izdanih odobrenja na novo društvo. Nadalje, do srpnja 2014. nije plaćena naknada za zauzetu površinu eksploatacijskog polja za 2013. (o čemu je poznato Županijsko državno odvjetništvo) i unatoč pisanoj obavijesti Uredu nije dostavljena bianko zadužnica kao instrument osiguranja naplate naknade za koncesiju i naknade štete koja može nastati kod izvođenja rudarskih radova. Radovi na eksploatacijskom polju su prekinuti od 2011. O prekidu izvođenja rudarskih radova i razlozima koncesionar nije, prema odredbama članka 84. Zakona o rudarstvu, u roku od 24 sata nakon obustave radova, o tim okolnostima izvijestio Ured državne uprave i rudarsku inspekciju ministarstva nadležnog za rudarstvo. Radi usklađivanja iznosa uplata koncesionara za naknade za koncesiju i evidencije Registra koncesija u prosincu 2013. Ured državne uprave je zatražio financijski nadzor. Budući da je eksploatacijsko polje ciglarske gline Bilo evidentirano u prostorno planskoj dokumentaciji, ne briše se iz Registra eksploatacijskih polja nego je u skladu s odredbom članka 58. stavak 5. kao nositelj navedenog eksploatacijskog polja utvrđena Republika Hrvatska.

Prema odredbi članka 166. Zakona o rudarstvu, fizičkoj ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta - odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo na eksploataciju mineralne sirovine, to odobrenje zamjenjuje se za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama ovog Zakona do isteka roka navedenog u tom odobrenju. Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem u skladu s provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo zaključuje ugovor o koncesiji. Tijelo nadležno za rudarstvo dužno je provesti postupak u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Zakona (do kraja svibnja 2015.). Ured državne uprave je u ožujku 2015. poslao koncesionarima pozive za dostavu dokumentacije propisane Zakonom o rudarstvu i Pravilnikom o istraživanju mineralnih sirovina radi zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije. Koncesionari su se očitovali da će traženu dokumentaciju ishoditi istekom važećih ugovora o koncesiji u postupku produljenja koncesije, rješavanja postupaka parcelacije i dobivanja novog broja katastarskih čestica, proširenja postojećeg eksploatacijskog polja te pokrenutog postupka predstečajne nagodbe.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je u svibnju 2016. dalo mišljenje u kojem navodi da se radi o stečenom pravu i to temeljem prijašnjih propisa koje bi i dalje trajalo da u važeći Zakon o rudarstvu nije ugrađena navedena odredba. Isto pravo na eksploataciju, u istom sadržaju i opsegu samo se zamjenjuje za koncesiju i to na preostali rok. Zbog navedenog smatra da se radi zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije ne može tražiti izdavanje lokacijske dozvole niti dostava sve one dokumentacije koja je potrebna prilikom dodjele koncesije prema odredbama važećeg Zakona.

Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji do konca 2015. te potraživanja za varijabilni dio naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prema podacima iz Registra koncesija sa stanjem iz travnja 2016. daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Obveza koncesionara	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko - građevni kamen					
1.	Hercegovac	10.10.2007.- 10.5.2023.	626.178,96	627.567,35	0,00
2.	Oršulica Kosa	1.4.1996. - 20.9.2052.	1.313.838,68	1.322.292,21	0,00
3.	Brenzberg-Točak	16.4.1997.- 31.12.2017.	1.168.105,91	1.195.066,87	0,00
4.	Žervanjska	10.10.2007.- 14.12.2020.	889.664,37	898.873,33	0,00
5.	Hercegovac HŠ	5.10.2015.- 31.12.2024.	406.285,56	407.168,46	0,00

6.	Jovanovica	1.7.2009.- 31.12.2020.	206.184,50	206.184,50	0,00
Građevni pijesak i šljunak					
7.	Prodorina	18.2.2005.- 31.3.2030.	1.206.762,73	1.206.764,36	0,00
8.	Prodorina 2	2.7.2014.- 31.12.2036.	281.406,03	281.435,67	0,00
9.	Ribnjak	1.4.1996.- 31.12.2012.	27.949,79	26.991,93	957,86
10.	Drava	1.10.2006.- 16.12.2013.	0,00	0,00	0,00
11.	Lješčara	1.1.2007.- 17.12.2008.	0,00	0,00	0,00
12.	Bok	1.4.2009.- 31.12.2029.	132.887,70	132.926,63	0,00
Ciglarska glina					
13.	Bilo	1.5.1998.-9.7.2014.	524.691,99	513.037,16	11.654,83
14.	Sladojevci	1.4.1996.-1.4.2050.	220.203,61	220.206,17	0,00
Ukupno			7.004.159,83	7.038.514,64	12.612,69

Vrijednosno najznačajniji varijabilni dio naknade naplaćen je za eksploatacijska polja Oršulica Kosa, Prodorina i Brenzberg-Točak. Pojednim koncesionarima su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade. Od 2013. do 2015. otkopano je ukupno 1 352 516 m³ mineralne sirovine, od čega se na tehničko-građevni kamen odnosi 1 097 324 m³, građevni pijesak i šljunak 249 682 m³ te na ciglarsku glinu 5 510 m³.

Ured državne uprave je od 2013. do 2015. dodijelio rudarske koncesije za tri eksploatacijska polja (Hercegovac, Hercegovac HŠ i Prodorina 2). Rudarske koncesije su dodijeljene na temelju zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata za dodjelu rudarske koncesije te provedenih postupaka u skladu s odredbama ranijih propisa o rudarstvu te Zakona o rudarstvu, koji je na snazi od svibnja 2013. i Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina (Narodne novine 142/13), koji je na snazi od studenoga 2013.

Zbog isteka roka ugovora o koncesiji zaključenog u listopadu 2007., koncesionar je koncem 2012. zatražio zahtjevom produženje roka važenja koncesije za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Hercegovac jer zbog promijenjenih uvjeta na tržištu nije otkopao sve potvrđene rezerve. Nakon dostave zatražene dopunske dokumentacije s istim koncesionarom je zaključen novi ugovor o koncesiji u svibnju 2013.

Ugovor za nastavak/davanje koncesije za istu djelatnost eksploatacije mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala zaključen je u listopadu 2015. na temelju zahtjeva rudarskog gospodarskog subjekata za dodjelu rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Hercegovac HŠ, koje mu je prethodno odobreno nakon održane javne rasprave u skladu s odredbama prijašnjih propisa o rudarstvu. Zemljište na kojem se nalazi eksploatacijsko polje je u vlasništvu Republike Hrvatske s kojom je zaključen ugovor o osnivanju prava služnosti.

U travnju 2014. ovlaštenik eksploatacijskog polja je podnio zahtjev za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Prodorina 2, nakon javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za dodatno istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju provedenog tijekom 2012. jer je na navedenom području postojalo utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik kojeg je bila Republika Hrvatska. Ugovor o koncesiji je zaključen u srpnju 2014., nakon čega je u Registru eksploatacijskih polja brisana Republika Hrvatska kao nositelj eksploatacijskog polja i upisano trgovačko društvo kojem je koncesija dodijeljena.

Prema zahtjevu za obustavu rudarskih radova na eksploatacijskom polju Prodorina u veljači 2016. koncesionar je izvijestio Ured državne uprave da je 31. prosinca 2015. potpuno i trajno obustavljeno izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju građevnog pijeska i šljunka Prodorina koje se nalazi na području Općine Lukač. Brisano je rješenjem Ureda državne uprave iz ožujka 2016.

Odredbama Zakona o rudarstvu i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, propisano je da iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, koji rudarski gospodarski subjekt mora izraditi kako bi od nadležnog povjerenstva ishodio rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, a koju je dužan potvrditi svakih pet godina. Obveza rudarskih gospodarskih subjekata da Uredu državne uprave dostavljaju navedeni elaborat nije propisana.

Ured državne uprave je prikupljao podatke o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene u prvom Elaboratu, ali nema podatke o izmjenama i dopunama Elaborata. Stoga Ured državne uprave ne može usporediti podatke o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na navedeni elaborat. Prema obrazloženju zaposlenice koja obavlja poslove iz područja rudarstva, prihvaćaju se podaci o otkopanim količinama koje dostavlja koncesionar, jer nije moguće utvrditi stanje na eksploatacijskom polju.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se navedeni podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao usporediti podatke o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Ured državne uprave obavještava koncesionare o dospjelim, a nepodmirenim naknadama za koncesiju, u skladu s podacima iz Registra koncesija, s obzirom da aplikaciju Registra koncesija koristi od listopada 2011. (od tada je omogućen pristup aplikaciji, ali ne i unos podataka) na način da im dostavlja Obavijest o dospjeloj, a nepodmirenoj naknadi za koncesiju s obračunatim kamatama za nepravodobno podmirenu naknadu. Također šalje obavijesti koncesionarima o redovitom praćenju uplata naknade za koncesiju u kojoj ih se upozorava na rokove dospjeća naknade za otkopanu površinu i na rokove dospjeća naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine te na važnost korištenja odgovarajućeg ID broja i uplatnog računa kod plaćanja naknade. Ured državne uprave je obvezao koncesionare da zaduženja za varijabilni dio naknade za koncesiju dostave (većina i uplati) do 10. u mjesecu za pripadajući kvartal, kako bi Ured državne uprave mogao najkasnije do 15. u mjesecu za pripadajući kvartal provesti zaduženje u Registru koncesija. Koncesionari Uredu državne uprave dostavljaju dokaze o svakoj izvršenoj uplati naknade za koncesiju, bilo da se radi o redovnoj kvartalnoj uplati, godišnjoj uplati, uplati nakon primljene obavijesti o dospjeloj, a nepodmirenoj naknadi za koncesiju ili uplati izvršenoj po Rješenju nadležnog financijskog nadzora, kako bi se temeljem navedenih dokaza o uplati dostavila dokumentacija u Registar koncesija.

Prema odredbama članka 47. Zakona o koncesijama i članka 90. Zakona o rudarstvu davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor o koncesiji u slučaju ako koncesionar nije platio naknadu za koncesiju više od dva puta uzastopno ili općenito neuredno plaća naknadu za koncesiju. Prije jednostranog raskida ugovora o koncesiji, davatelj koncesije mora prethodno pisanim putem upozoriti koncesionara i financijske institucije koje su osigurale financiranje provedbe ugovora o koncesiji o takvoj svojoj namjeri te odrediti koncesionaru propisani rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima. Ako koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji određenom roku davatelj koncesije raskinut će ugovor o koncesiji.

Do konca 2015. potraživanja od dva koncesionara su u postupcima predstečajne nagodbe, jednostrano su raskinuta dva ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina, za jednog koncesionara je pokrenut postupak prisilne naplate duga te je prijavljena tražbina za jednog dužnika koncesionara nad kojim je pokrenut stečajni postupak.

Postupak predstečajne nagodbe otvoren je nad koncesionarom eksploatacijskog polja Bok u srpnju 2014. Županijskom državnom odvjetništvu Ured državne uprave je dostavio dokumentaciju vezanu uz prijavu potraživanja u iznosu 41.705,00 kn koliko je iznosilo dugovanje na dan 30. lipnja 2014., a odnosi se na varijabilni i fiksni dio naknade za koncesiju za 2013. Ročište za glasanje za Plan financijskog restrukturiranja nekoliko puta je otkazivano. Rješenjem Trgovačkog suda od ožujka 2015. sklopljena je predstečajna nagodba nad dužnikom kojim se potraživanje u iznosu 41.705,07 kn (4.367,33 kn fiksni dio i 37.337,74 kn varijabilni dio) trebalo namiriti na način da se dužniku otpušta dio utvrđene tražbine u iznosu 10.991,06 kn, a preostali dio u iznosu 30.714,01 kn namirit će se nakon isteka počeka od šest mjeseci u 48 jednakih mjesečnih rata uz propisanu kamatnu stopu od 4,5 % godišnje. Koncesionar za eksploatacijsko polje Bok redovno plaća obveze iz predstečajne nagodbe i to za varijabilni dio koncesije u 48 jednakih mjesečnih rata u iznosu 676,00 kn počevši od 15. rujna 2015. i u istim uvjetima za fiksni dio naknade za koncesiju u iznosu 79,00 kn. Ukupno ostvareni prihod na temelju predstečajne nagodbe u promatranom razdoblju iznosi 3.020,00 kn.

Nad koncesionarom eksploatacijskog polja Sladojevci, s kojim je zaključen ugovor za eksploataciju opekarske gline do travnja 2050., je otvoren postupak predstečajne nagodbe u siječnju 2014. Prijavljena je tražbina u iznosu 10.009,00 kn koliko je iznosilo dugovanje na dan 7. siječnja 2014., a odnosi se na fiksni dio naknade za koncesiju za 2013. Ročište za glasanje za Plan financijskog restrukturiranja nekoliko puta je otkazivano. Rješenjem Trgovačkog suda od veljače 2015. sklopljena je predstečajna nagodba nad dužnikom kojim se potraživanje u iznosu 10.079,03 kn (s kamatom) trebalo namiriti na način da se otpušta dug dužniku u dijelu 60,0 % dijela utvrđene tražbine u iznosu 6.047,42 kn. Isplata ostatka dijela tražbine u iznosu 4.031,61 kn trebala se izvršiti u roku tri godine kroz jednake mjesečne anuitete od kojih je prvi dospijevao u prosincu 2015., a svi ostali prvog dana u mjesecu uz kamatu po fiksnoj kamatnoj stopi od 4,5%. Koncesionar nije plaćao obveze prema predstečajnoj nagodbi u iznosu 121,11 kn mjesečno za fiksni dio naknade za koncesiju. Tijekom 2015. platio je fiksni dio naknade za eksploatacijsko polje u iznosu 10.016,00 kn koji se odnosi na 2014., tako da koncem 2015. ima dug u ukupnom iznosu 10.621,55 kn koji se odnosi na fiksni dio naknade za koncesiju za 2015.

Državni ured za reviziju predlaže pisanim putem upozoriti koncesionara i financijske institucije koje su osigurale financiranje provedbe ugovora o koncesiji o namjeri jednostranog raskida ugovora i odrediti koncesionaru propisani rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima te u slučaju da koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u određenom roku, raskid ugovora o koncesiji.

Ured državne uprave je pokretao postupak jednostranog raskida ugovora o koncesiji s koncesionarima koji nisu podmirili dospjela dugovanja u roku 30 dana od dostavljanja obavijesti. Na upozorenja nisu reagirali koncesionari eksploatacijskih polja Drava i Ribnjak, za koje se vodi i postupak prisilne naplate duga za naknadu za zauzetu površinu, te su s njima raskinuti ugovori.

Prema odredbama članka 52. Zakona o koncesijama, ministarstvo nadležno za financije može samostalno, bez zahtjeva davatelja koncesije, putem svojih inspekcijskih službi pokrenuti postupak nadzora nad koncesionarom koji ne izvršava obveze u skladu s ugovorom o koncesiji i posebnim propisima, a u okviru djelokruga ministarstva nadležnog za financije. Služba za nadzor koncesija pri Ministarstvu financija samostalno je obavljala financijski nadzor zakonitosti obračuna i plaćanja obveza za koncesijsku naknadu, a jednom je i Ured državne uprave zatražio financijski nadzor nad koncesionarom.

Od 2013. do 2015., prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave, obavljani su financijski nadzori kod tri koncesionara nad sedam eksploatacijskih polja.

Financijski nadzor proveden je u jednom trgovačkom društvu (Hercegovac, Oršulica kosa, Brenzberg-Točak, Žervanjska) od svibnja do studenoga 2013. Predmet nadzora bio je utvrđivanje zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda od koncesijske naknade od 1. listopada 2008. do 31. prosinca 2012. Rješenje o obavljenom nadzoru i FN obrazac zaprimljeni su u Uredu državne uprave u lipnju 2014., nakon čega je koncesionar za utvrđena dugovanja zadužen u Registru koncesija putem UPK obrasca, iako je utvrđeno dugovanje zajedno s obračunatim kamatama na dan uplate u cijelosti platio 24. listopada 2013. (prije zaprimanja Rješenja u Uredu državne uprave).

Za eksploatacijska polja Prodorina i Prodorina 2 proveden je financijski nadzor od siječnja do svibnja 2013. Predmet financijskog nadzora bio je utvrđivanje zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda od koncesijske naknade od 1. siječnja 2009. do 30. rujna 2012. Rješenje o obavljenom nadzoru i FN obrazac zaprimljeni su u Uredu državne uprave u veljači 2015., nakon čega je koncesionar za utvrđena dugovanja zadužen u Registru koncesija putem UPK obrasca. Utvrđene obveze u postupku nadzora, zajedno s kamatama obračunatim na dan uplate (36.653,20 kn varijabilni dio i 96.374,51 kn fiksni dio) koncesionar je u cijelosti platio u veljači 2015.

U 2014. koncesionaru je oduzeto pravo na izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju ciglarske gline Bilo. Koncesionar od 2011. ne eksploatira ciglarsku glinu i nije obnovio rezerve mineralne sirovine. Ured državne uprave je u prosincu 2013. zatražio financijski nadzor nad koncesionarom radi usklađivanja uplata naknada za koncesiju s Registrom koncesija. Nadzor je obavljen u ožujku 2014., a u kolovozu 2014. je doneseno Rješenje kojim se nalaže koncesionaru da uplati naknadu za koncesiju za površinu eksploatacijskog polja u iznosu 5.429,72 kn (s kamatom). U srpnju 2014. nad trgovačkim društvom je otvoren stečajni postupak i putem Županijskog državnog odvjetništva prijavljena je tražbina u iznosu 9.867,21 kn (fiksni i varijabilni dio). Na Ispitnom ročištu održanom u rujnu 2014., priznato je potraživanje u cijelosti.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o inspekcijama u gospodarstvu (Narodne novine 14/14 i 56/16), inspekcijske poslove u području rudarstva obavlja rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva, koja provodi inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. U vezi s obavljanjem nadzora nad izvođenjem rudarskih radova od 2013. do 2015., Ured državne uprave ne raspolaže dokumentacijom o eventualnim protupravnim eksploatacijama mineralnih sirovina na području Županije.

Rudarska inspekcija odnosno nadležno ministarstvo nemaju obvezu izvijestiti Ured državne uprave o obavljenom nadzoru. Mjere naplate potraživanja poduzima Ministarstvo financija tako što redovno dopisima upozorava davatelje koncesija na obvezu poduzimanja mjera radi naplate potraživanja. Opomene su dostavljene i koncesionarima s kojima su ugovori raskinuti. Odnosno, za eksploatacijska polja za koja je Ured državne uprave dostavio Registru koncesija RU obrazac, Registar koncesija i dalje šalje obavijesti o dospjeloj, a nepodmirenoj naknadi za koncesiju. Također i koncesionarima nad kojima je otvoren postupak predstečajne nagodbe, iako dužnik ne može plaćati obveze prije okončanja postupka predstečajne nagodbe. Ured državne uprave nije pismeno obavještavan o obavljenim financijskim nadzorima koncesionara od strane Službe za nadzor koncesija pri Ministarstvu financija te zaduženje u Registru koncesija evidentira tek nakon uplate koncesionara na temelju rješenja o obavljenom nadzoru.

Zbog navedenog dolazi do neusklađenosti (neažurnosti) podataka i nemogućnosti praćenja svih potraživanja od koncesionara. Prema odredbama članka 51. stavka 1. i 7. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, a što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te plaćanja svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo, u skladu s djelokrugom rada i odredbama propisa kojima se uređuje rad državnih odvjetništava. Navedenim Zakonom propisane obveze davatelja koncesija u praksi obavljaju osobe u Uredu državne uprave koje također obavljaju administrativne poslove na nekoliko, isto tako zahtjevnih, područja. Od njih se očekuje upućenost u propise, praćenje stečajeva, predstečajnih nagodbi, prisilne naplate dugovanja, iako se radi o prihodima jedinica lokalne samouprave, koje ne pokreću prisilne naplate nego s koncesionarima dogovaraju druge načine naplate (kompenzacije) o čemu ne obavještavaju Ured državne uprave. Iz navedenog proizlazi da Ured državne uprave ne raspolaže pravodobnim, potpunim i ažuriranim podacima o provedenim nadzorima inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela potrebnim za upis u Registar koncesija, a kao davatelj koncesija trebao bi raspolagati pravodobnim, točnim i potpunim podacima o poslovanju koncesionara, kako bi mogao pravilno i u cijelosti utvrditi obveze koncesionara, pratiti izvršenje tih obveza, pravovremeno poduzimati mjere naplate potraživanja te izvješćivati nadležna tijela (Ministarstvo financija i nadležno državno odvjetništvo) o ispunjenju ugovornih obveza. Stoga Državni ured za reviziju predlaže osigurati učinkovitu suradnju nadležnih tijela u svim aktivnostima u vezi eksploatacije mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na način da Uredu državne uprave budu pravodobno dostupni podaci o provedenim nadzorima inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela potrebni za upis u Registar koncesija, praćenje izvršenja obveza koncesionara, pravovremeno poduzimanje mjera naplate potraživanja te izvješćivanja nadležnih tijela o izvršenju ugovornih obveza.

Radi spoznaje o funkcioniranju sustava gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2016.), Državni Ured za reviziju zatražio je od jedinica lokalne samouprave na području Županije podatke o njihovim saznanjima o protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina te jesu li o tome obavijestili nadležna tijela. Prema dostavljenim podacima, koji nisu cjeloviti jer pojedine jedinice lokalne samouprave nisu dostavile podatke, jedinice lokalne samouprave nemaju saznanja o protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina na svom području.

Budući da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, od izuzetnog značaja je sprječavanje otuđenja tih resursa odnosno sprječavanje moguće protupravne eksploatacije. Stoga Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila moguća protupravna eksploatacija. Učinkovita suradnja trebala bi pridonijeti smanjenju štete počinjene Republici Hrvatskoj te ostvarenju održivog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Izvođenjem rudarskih radova pri eksploataciji mineralnih sirovina utječe se na okoliš te su stoga odredbama Zakona o rudarstvu, između ostalog, propisane obveze rudarskih gospodarskih subjekata u svrhu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi. Sanacijom prostora, prema odredbi članka 12. Zakona o rudarstvu, smatraju se rudarski radovi radi provedbe mjera osiguranja rudarskim radovima otkopanih prostora kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude i imovinu, prirodu i okoliš, kao i radi privođenja namjeni određenoj dokumentima prostornog uređenja, ako su za to ispunjene pretpostavke.

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, koje izdaju potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja. Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Prema podacima Ureda državne uprave sanacije prostora su izvedene za dva istražna prostora (Cabuna i Stublovac) kojima su prestala važenja za odobrenje istražnog prostora. Nakon provedene sanacije terena na kojima su obavljani rudarski radovi prilikom istraživanja i nakon što su provedene sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš, sva stečena prava u 2013. prešla su na Republiku Hrvatsku.

Na eksploatacijskom polju Ribnjak je u prosincu 2012. došlo do potpune i trajne obustave izvođenja rudarskih radova istekom roka ugovora o koncesiji. Državni inspektorat i Inspekcija zaštite okoliša su se u listopadu i studenome 2013. očitovali da se na navedenom eksploatacijskom polju ne obavlja eksploatacija mineralnih sirovina, provedena je sanacija terena na kojem su izvedeni rudarski radovi, postavljeni su znakovi upozorenja i nema nepravilnosti u provedenim mjerama osiguranja.

Kako je prekid izvođenja rudarskih radova na eksploatacijskom polju Bilo trajao više od tri godine, smatralo se da je došlo do potpune obustave izvođenja rudarskih radova te je Ured državne uprave u ožujku 2014. zatražio od nadležnih ministarstava očitovanja kojima je potvrđeno da su provedene mjere zaštite okoliša prema odredbama propisa iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša, ne obavlja se eksploatacija ciglarske gline i provedena je sanacija eksploatacijskog polja. Za sanirana eksploatacijska polja Ribnjak i Bilo u 2013. i 2014. kao nositelj polja utvrđena je Republika Hrvatska.

Na eksploatacijskom polju građevnog pijeska i šljunka Prodorina, mjere zaštite preostalih utvrđenih rezervi provedene su kroz zadržavanje kontura nastalog jezera, uz koje su postavljena upozorenja zabrane pristupa i kupanja, kao i zabrana pristupa na preostali dio eksploatacijskog polja gdje nije bilo eksploatacije. Koncesionar je sukladno odredbi članka 87. stavka 1. Zakona o rudarstvu izvijestio rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša da je 31. prosinca 2015. potpuno i trajno obustavljeno izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Prodorina i da su provedene sve mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš. Ured državne uprave je u veljači i ožujku 2016. primio potvrde inspekcije zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša i prirode i rudarske inspekcije Ministarstva gospodarstva, da su provedene mjere zaštite okoliša prema odredbama propisa iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša i da su na prostoru na kojem su izvođeni rudarski radovi provedene sve mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš. Navedeno eksploatacijsko polje je u 2016. brisano iz registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina.

Prema odredbi članka 31. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je prije stupanja na snagu ugovora o koncesiji prikupiti od odabranog najpovoljnijeg ponuditelja odnosno podnositelja zahtjeva za dobivanje koncesije potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji (zadužnice, bankarske garancije, osobna jamstva, mjenice, polog i ostalo) u iznosu određenom u skladu s procijenjenom vrijednosti koncesije te redovito provjeravati valjanost instrumenata osiguranja.

Za eksploatacijska polja Brenzberg-Točak, Hercegovac, Jovanovica, Bok i Sladojevci, Ured državne uprave je pribavio jamstva (zadužnice) radi osiguranja naplate naknade za koncesiju, naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji nakon što je u prosincu 2013. zatražio od rudarskih gospodarskih subjekata s kojima su zaključeni ugovori o koncesiji prije stupanja na snagu navedenog Zakona i koji ne sadrže odgovarajuće instrumente osiguranja, dostavu odgovarajućeg instrumenta osiguranja za provedbu ugovora o koncesiji u preostalom razdoblju trajanja koncesije. Za eksploatacijska polja Prodorina 2 i Hercegovac HŠ (novi postupak) pribavljena su jamstva tijekom postupaka vođenih od 2014., dok za eksploatacijska polja Hercegovac, Žervanjska i Oršulica potrebna jamstva nisu pribavljena (postupci produljenja koncesije u 2012. i 2013.).

Državni ured za reviziju predlaže od rudarskih gospodarskih subjekata pribaviti jamstva radi osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji.

Prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt kojem se daje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti davatelju koncesije jamstvo za troškove sanacije eksploatacijskog polja, a prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, davatelj koncesije dužan je redovito provjeravati valjanost jamstva.

Od rudarskih gospodarskih subjekata s kojima su zaključeni ugovori o koncesiji za eksploatacijska polja Hercegovac, Oršulica Kosa, Žervanjska, Hercegovac HŠ i Prodorina 2, Ured državne uprave pribavio je jamstva (zadužnice), radi osiguranja naplate troškova sanacije eksploatacijskog polja, dok za eksploatacijska polja Brenzberg-Točak, Jovanovica, Bok i Sladojevci za koja su koncesije dane prema prijašnjim propisima, jamstva radi osiguranja naplate navedenih troškova nisu pribavljena. Ured državne uprave nije provjeravao valjanost jamstava, što nije u skladu s odredbom članka 11. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, kojom je propisano da je tijelo nadležno za rudarstvo dužno redovito provjeravati valjanost jamstva, a način provjere se određuje u odluci o davanju koncesije.

Državni ured za reviziju predlaže od rudarskih gospodarskih subjekata pribaviti jamstva radi osiguranja naplate troškova sanacije eksploatacijskog polja te redovito provjeravati valjanost pribavljenih jamstava u skladu s odredbama Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i unutarnjim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- Voditi registar istražnih prostora i eksploatacijskih polja te popis rudarskih gospodarskih subjekata u skladu s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima.
- Zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se navedeni podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao usporediti podatke o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.
- Osigurati učinkovitu suradnju nadležnih tijela u svim aktivnostima u vezi eksploatacije mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na način da Uredu državne uprave budu pravodobno dostupni podaci o provedenim nadzorima inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela potrebni za upis u Registar koncesija, praćenje izvršenja obveza koncesionara, pravovremeno poduzimanje mjera naplate potraživanja te izvješćivanje nadležnih tijela o izvršenju ugovornih obveza.
- Pisanim putem upozoriti koncesionara i financijske institucije koje su osigurale financiranje provedbe ugovora o koncesiji o namjeri jednostranog raskida ugovora i odrediti koncesionaru primjereni rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima te u slučaju da koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u određenom roku, raskid ugovora o koncesiji.
- Uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije, kao nadležnih tijela koja obavljaju aktivnosti iz područja rudarstva, te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila moguća protupravna eksploatacija, što bi trebalo pridonijeti smanjenju štete počinjene Republici Hrvatskoj te ostvarenju održivog gospodarenja mineralnim sirovinama.

- Pribaviti instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškova sanacije eksploatacijskog polja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu te redovito provjeravati valjanost jamstava odnosno instrumenata osiguranja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju postupanja pri vođenju propisanih registara i evidencija, provođenju postupaka usklađenja s odredbama važećeg Zakona o rudarstvu, kontroli obračuna naknade za mineralne sirovine te provedbi odgovarajućeg nadzora, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave je prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da je odmah učinjeno prema nalogu iz Nacrta izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti te u registrima istražnih prostora i eksploatacijskih polja su listovi na kojima su evidentirani brisani istražni prostori odnosno eksploatacijska polja, precrtani crvenim unakrsnim linijama. Također su u lipnju 2016. pribavljene izjave koncesionara o valjanosti izdanih jamstava za naplatu naknada za koncesiju. Ured državne uprave smatra da će primjena i ostvarenje danih preporuka pridonijeti učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Virovitičko-podravske županije i svih drugih županija.